

Arvoisa ministeri, arvoiset kuulijat, hyvät kollegat

pyysin puheenvuoron sekä Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komitean (ECRI) jäsenenä, Helsingin yliopiston Erik Castren instituutin akatemiaturkijana että Ihmisoikeusliiton puheenjohtajana.

olen syvästi huolissani Suomen suunnasta ihmisoikeuksien velvoitteiden noudattamisen suhteen. Haluan muistuttaa, että puhe siitä, ettei ihmisoikeuksiin olisi varaa, vie tilaa siltä todellisuudelta, että nimenomaan ihmisoikeuksien rikkomisesta tulee kallista. En puhu pelkästään oikeudenkäyntikuluista kansainvälisissä tuomioistuimissa tai korvauksista, joita Suomen valtion tulee maksaa niille, joiden oikeuksia on loukattu. Puhun siitä, ja kaikki tutkimus on yksimielistä siitä, että eriarvoistuminen johtaa huonovointisuuteen ja epävakaaseen yhteiskuntaan. Epävakaassa, eriarvoisessa ilmapiirissä itää myös ääriajattelun ja väkivaltaisen toiminnan siemen. Rasistinen, suvaitsematon ja ihmisyyden vastainen vihapuhe on merkittävästi lisääntynyt Suomessa viime vuosina. Vihapuhetta viljelevät niin päättäjät kuin rivikansalaiset. Vihapuhe kylvää vihaa, katkeruutta ja negatiivisia toimintamalleja. ECRI on viime joulukuussa hyväksynyt yleistä toimintapolitiikkaa koskevan suosituksen vihapuheesta. Suomen ulkoministeriö on luvannut käännättää tämän suosituksen suomeksi mahdollisimman nopeasti. Kehotankin teitä kaikkia tutustumaan suositukseen ja viemään sitä eteenpäin kaikille päättäjille ja kansalaisille tiedoksi. Meidän pitää pystyä kitkemään rasistisiin ideologioihin perustuva toiminta tästä maasta. Siksi suosittelen, että kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma kiinnittää erityistä huomiota vihapuheen ja rasismin vastaisiin toimiin. Yksi avain on ihmisoikeuskasvatus, kuten tutkimuksellisesti on voitu osoittaa. Ihmisoikeuskasvatusta tarvitaan nyt erityisen

kipeästi vastaanottokeskuksiin, nuorisotyön- ja sosiaalityöntekijöille: heille tarvitaan koulutusta myös siksi, että moni toimii työssään peläten nk. rasisimikorttia eikä siksi osaa ja uskalla puuttua ihmisoikeusloukkauksiin, kuten naisten eriarvoiseen kohteluun, työssään. Ihmisoikeustyö ei voi perustua vain harrastetoimintaan ja hyvää henkeen: ihmisoikeustyölle on saatava poliittinen tahtotila ja riittävät resurssit. Millaisessa Suomessa haluamme elää? Tämän kysymyksen toivon ohjaavan toimintaohjelmaa valmistelevaa työryhmää. Kiitos!